

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	1
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Rapport om solvens och finansiell ställning (SFCR)

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	2
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Sammanfattning

A

Länsförsäkringar Västernorrland(bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag vilket innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster. Resultatet för 2017 uppgick till 255 405 tkr före bokslutsdispositioner och skatt.

B

Bolaget har ett väl genomarbetat företagsstyrningssystem som beskriver vilka risker bolaget har, hur bolaget arbetar med riskhantering och hur den interna kontrollen följer upp bolagets riskåtagande. Vilka ersättningssystem som finns, hur lämplighetsprövning genomförs, hur och på vilket sätt aktsamhetsprincipen styr investeringar av kapitalet samt hur bolaget genomför och följer upp utlagd verksamhet är även viktiga delar av bolagets företagsstyrning. För uppföljning av företagstyrningssystemet finns internrevisor, compliance och riskhanteringsfunktion. Utöver dessa finns en aktuariiefunktion som gör försäkringstekniska bedömningar.

C

Kapitlet beskriver bolagets riskprofil nedbrutet i olika riskkategorier. För varje riskkategori beskrivs exponering, eventuell koncentration, riskreduceringstekniker och riskkänslighet. Bolagets är främst exponerat mot marknadsrisk och teckningsrisk.

Bolaget genomför årligen en egen risk- och solvensanalys (ERSA) där känsligheten för olika typer av risker stresstestas. Resultaten visar att bolaget har förmåga att motstå även kraftigt negativa scenarier i både intjäning och nedgång på de finansiella marknaderna

D

Kapitlet beskriver skillnader mellan balansräkningen enligt solvens II och den finansiella redovisningen i Årsredovisningen.

E

Kapitalplanering genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. Storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital analyseras där målet är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Kapitalbasen i Bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	3
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
A. Verksamhet och resultat.....	6
A.1 Verksamhet	6
A.1.1 Om Länsförsäkringar Västerbotten	6
A.2 Försäkringsresultat.....	9
Investeringsresultat	11
A.3 11	
A.4 Resultat från övriga verksamheter	12
A.5 Övrig information	12
B. Företagsstyrningssystemet	13
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet	13
B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen	13
B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet	15
B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet.....	15
B.1.4 Ersättningsprinciper	16
B.2 Lämplighetskrav	17
B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning.....	17
B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet.....	17
B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen	20
B.3.3 Förvaltning av den interna modellen	22
B.4 Internkontrollsystem	22
B.5 Internrevisionsfunktion.....	23
B.6 Aktuariefunktion.....	25
B.7 Uppdragsavtal	25
B.8 Övrig information	26
C. Riskprofil	26
C.1 Teckningsrisk.....	30
C.1.1 Riskexponering	30
C.1.2 Riskkoncentration	31

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	4
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

C.1.3 Riskreduceringstekniker	32
C.1.4 Riskkänslighet.....	32
C.2 Marknadsrisk	33
C.2.1 Riskexponering	33
C.2.2 Riskkoncentration	35
C.2.3 Riskreduceringstekniker	35
C.2.4 Riskkänslighet.....	37
C.3 Kreditrisk	37
C.3.1 Riskexponering	37
Riskkoncentration	38
C.3.2	Fel! Bokmärket är inte definierat.
C.3.3 Riskreduceringstekniker	39
C.3.4 Riskkänslighet.....	40
C.4 Likviditetsrisk.....	40
C.4.1 Riskexponering	40
C.4.2 Riskkoncentration	41
C.4.3 Riskreduceringstekniker	41
C.4.4 Riskkänslighet.....	41
C.5 Operativ risk	41
C.5.1 Riskexponering	41
C.5.2 Riskkoncentration	42
C.5.3 Riskreduceringstekniker	42
C.5.4 Riskkänslighet.....	43
C.6 Övriga materiella risker	43
C.6.1 Riskexponering	43
C.6.2 Riskkoncentration	44
C.6.3 Riskreduceringstekniker	44
C.6.4 Riskkänslighet.....	44
C.7 Övrig information	44
D. Värdering för solvensändamål	45

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	5
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

D.1 Tillgångar.....	45
D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen.....	45
D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser	46
D.2 Försäkringstekniska avsättningar.....	49
D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärsgrupper	49
D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen	56
D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar	57
D.3 Andra skulder	58
D.4 Alternativa värderingsmetoder	60
D.4.1 Innehav av LFAB-aktier	60
D.5 Övrig information	61
E. Finansiering	61
E.1 Kapitalbas	61
E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen	61
E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen	62
E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital.....	62
E.1.4 Övrig information om kapitalbasen	65
E.2 Solvens- och minimikapitalkrav	66
E.2.1 Allmän information om Västernorrlands solvens- och minimikapitalkrav	66
E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet	66
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.....	67
E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller	67
E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet	67
E.6 Övrig information	67

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	6
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

A. Verksamhet och resultat

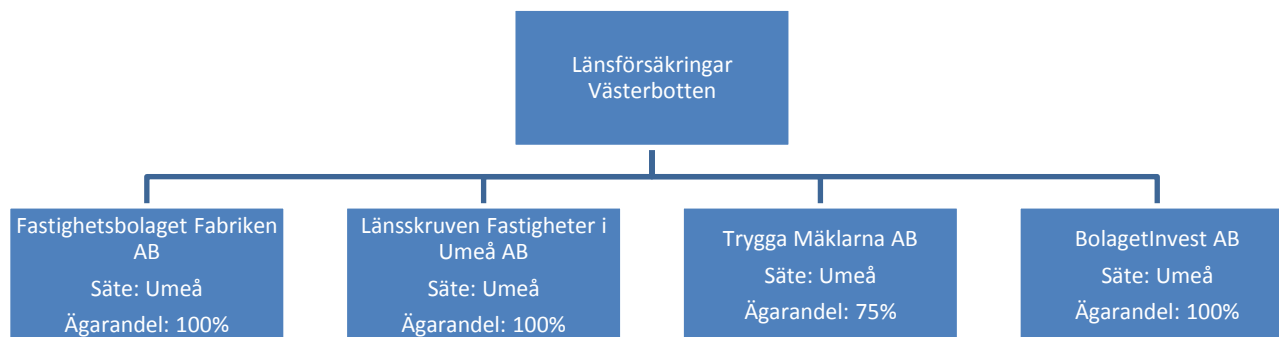
A.1 Verksamhet

A.1.1 Om Länsförsäkringar Västernorrland

Ägarstyrning och operativ organisation

Bolaget(bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Ägarnas inflytande utövas av 50 fullmäktigeledamöter, valda av försäkringstagarna. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som för närvarande består av 7 ledamöter. Utöver dessa ingår två personalrepresentanter och verkställande direktör (VD) i styrelsen. Bolagets verksamhetsområde är Västernorrland län. Bolaget är ett av Länsförsäkringsgruppens 23 ömsesidigt ägda länsbolag, vilka samverkar genom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB (LFAB). Länsförsäkringar Västernorrlands andel av aktiekapitalet i LFAB uppgår till 3,72 %. Bolaget har fyra dotterbolag varav två bildades under 2017. Dotterbolagen har följande verksamheter:

- Fastighetsbolaget Fabrikens AB; fastighetsinnehav
- Länsskruven Fastigheter i Umeå AB; parkeringsverksamhet.
- Trygga mäklarna AB; fastighetsförmedling
- Länsförsäkringar Västernorrland Invest AB; placeringsverksamhet

Figur A1: Länsförsäkringar Västernorrlands dotterbolag och anknutna företag 31 december 2017

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	7
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen, <http://www.fi.se>. Bolagets revisor är Anders Linné, auktoriserad revisor Deloitte AB, <https://www2.deloitte.com/se/sv.html>

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	8
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

2017 var ett bra år och för första gången i bolagets historia visar bolaget positiva resultat inom samtliga affärsgränar: sakförsäkring, bank och liv. Bolaget har en fortsatt stabil tillväxt och fler pluskunder (boende försäkring och bankkort). Trots ett antal storskador under året inom segmenten Lantbruk och Företag, har skadeutfallet varit i nivå med budget, Finansförvaltningen utvecklades betydligt bättre än budget och gav ett resultat på 224 198 tkr vilket motsvarar en totalavkastning på 6,1%.

Bolaget har beslutat att Länsförsäkringar Västernorrland Invest AB ska placera 100 000 tkr i Fastighetsbolaget Lansa vilket ägs tillsammans med 5 andra länsbolag.

Bolaget har under 2017 skapat två nya dotterbolag: Trygga Mäklarna AB och Länsförsäkringar Västernorrland Invest AB (Se A1.1).

Under året har det sista steget av överlåtelsen av Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna (OSV) från Länsförsäkringar Sak genomförts. Anledningen är att produkten nu anses ha uppnått önskad volym, lönsamhet och stabilitet. Från januari 2017 förnyades försäkringsavtal förfallomånadsvis hos Bolaget, samtidigt annulleras försäkringen hos Länsförsäkringar Sak. I december 2017 genomfördes beståndsöverlåtelsen av samtliga öppna skador. Att vi samlar Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna i länsbolagen leder till förenkling både för bolaget och kunden.

2017 har organisationen förberett sig på att ta emot de kända nya regelverk som träder i kraft under 2018. Inte minst IDD och GDPR har inneburit omfattande förberedelser.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	9
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultat per affärgren			2017	2016
(tkr)				
Skadeförsäkringsförpliktelser				
Försäkring avseende inkomstskydd			-1 990	-6 110
Ansvarsförsäkring för motorfordon			-755	13 862
Övrig motorfordonsförsäkring			30 453	12 882
Försäkring mot brand och annan skada på egendom			-20 625	-42 120
Totalt försäkringsresultat skadeförsäkringsförpliktelser			7 083	-21 486
Icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser				
Icke-proportionell sjukåterförsäkring			215	487
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring			4 212	1 858
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring			14 021	15 887
Totalt försäkringsresultat icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser			18 448	18 232
Livförsäkringsförpliktelser				
Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser			-3 593	-16 631
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelser			-3 593	-16 631
Livförsäkringsförpliktelser				
Livåterförsäkring			429	-1 242
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelser			429	-1 242
Totalt försäkringsresultat			22 367	-21 129

Tabell A2(1): Försäkringsresultat per affärgren 31 december 2017.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	10
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Bolaget har under året haft en mycket bra premietillväxt och utvecklats starkt på marknaden. Premieinkomsten i sakförsäkring ökade med 6,7 procent samtidigt som försäkringsersättningar för egen räkning var nästan oförändrade jämfört med föregående år, 1% ökning.

Försäkringsersättningarna har under året utvecklats sig ungefär som kalkylerats förutom inom lantbruk som varit drabbat av många storskador.

Från och med 1/1 2017 sänktes premien inom ansvarsförsäkring för motorfordon med -10% medans övrig motorfordonsförsäkring höjdes med 10%.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	11
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

A.3 Investeringsresultat

Investeringsresultat per tillgångsslag

	2017	2016
Aktier och andelar:		
Intäkter	272 785	285 842
Kostnader	-20 913	-42 782
<i>Resultat</i>	251 872	243 060
Obligationer och andra räntebärande värdepapper:		
Intäkter	18 865	32 208
Kostnader	-14 826	-5 577
<i>Resultat</i>	4 039	26 631
Övriga tillgångar:		
Intäkter	-	-
Kostnader	-7 529	-5 744
<i>Resultat</i>	-7 529	-5 744
Summa:		
Intäkter	291 650	318 050
Kostnader	-43 774	-54 103
<i>Resultat</i>	247 876	263 947

Tabell A.3(1): Inkomster och utgifter per tillgångsslag enligt årsredovisning 2017 och 2016

Resultatet i finansförvaltningen blev högre än förväntat. Avkastningen på den totala portföljen uppgick till 6,1 procent. Största delen av investeringsresultatet kommer ifrån värdeuppgång på aktier i nordiska bolag och globala fonder.

Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget enligt årsredovisningen	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
<i>Ingående balans 170101</i>	8 175	1 539 104	125 502	1 672 781
<i>Vinstdisposition</i>		125 502	-125 500	0
<i>Årets resultat</i>			147 321	147 321
<i>Utgående balans 171231</i>	8 175	1664 606	147 321	1 820 102

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	12
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Tabell A3(2): Vinst och förluster som påverkar eget kapital per 31 december 2017

Alla vinster och förluster i Bolaget redovisas i årets resultat och påverkar det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat.

Investeringar i värdepapperisering

Bolaget har inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

A.4 Resultat från övriga verksamheter

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta.

Inkomster och utgifter från övrig verksamhet:

	2017	2016
Övriga intäkter	97 709	82 222
Övriga kostnader	-88 869	-85 635
Summa:	8 840	-3 413

Tabell A4(1): Inkomster och utgifter från övrig verksamhet enligt Årsredovisning 2016, 2017.

Bankverksamheten har utvecklats mycket positivt vad gäller såväl affärsvolym som antalet nya kunder. Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades och kan för tredje året redovisa ett positivt resultat. Kreditförlusterna är på en mycket låg nivå.

Det förvaldade kapitalet för Liv ökade under 2017 med 156 Mkr till 4 502 mkr (4 346 mkr) och Liv hade ett positivt resultat för första gången, 1,4 mkr.

Leasingavtal

Bolagethar inga operationella leasingavtal på företagsbilar.

A.5 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information som bedöms väsentlig.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	13
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

B. Företagsstyrningssystemet

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

Styrelsen

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska behandla och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur, som rör bolagets verksamhet. Styrelsen ska bl.a. fastställa övergripande mål för verksamheten och strategier för att nå målen. Styrelsen ska fastställa en ändamålsenlig organisation för verksamheten och ska fortlöpande utvärdera bolagets operativa ledning och vid behov tillsätta eller entlediga vd. Styrelsen ska utfärda instruktioner i syfte att klargöra ansvarsfördelningen mellan bolagets olika organ och befattningshavare. Styrelsen ska även se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot de fastställda målen samt utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Detta sker bl.a. genom ekonomisk rapportering enligt fastställd rapportinstruktion och genom regelbundna styrelsesammanträden enligt fastställda rutiner. Styrelsen ska dessutom minst en gång per år, utan närvaro av vd eller annan från bolagsledningen, träffa bolagets revisorer.

Styrelsen ska se till att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar och andra regler som gäller för bolagets verksamhet. Styrelsen ska också tillse att erforderliga etiska riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande och att den externa informationen präglas av öppenhet och saklighet samt hög relevans för de målgrupper den riktar sig till.

Styrelsen ska fastställa försäkringstekniska riktlinjer och placeringsriktlinjer. I sitt arbete ska styrelsen särskilt beakta eventuella intressekonflikter som kan uppstå mellan bolagets intressenter och styrelsen ska fastställa riktlinjer för hantering av intressekonflikter inom bolaget.

Styrelsen ska tillse att det finns en samlad funktion i bolaget för självständig riskkontroll. Funktionen ska vara underställd vd men ska löpande informera styrelsen om bolagets risker och om analyser av utvecklingen av riskerna.

Styrelsen ska vidare tillse att det i bolaget finns en funktion för regelefterlevnad (compliance), utgörande stöd för kontroll och uppföljning av efterlevnad av vid var tid gällande regler för

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	14
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

bolagets verksamhet. Funktionen ska vara underställd vd men ska löpande informera styrelsen om bolagets regelefterlevnad.

För det fall bolaget skulle lägga ut delar av verksamheten till uppdragstagare utanför bolaget, ska styrelsen tillse att det finns interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter som kan läggas ut och hur detta ska göras.

Styrelsen ska tillse att beslut fattade på bolagsstämman verkställs. Det åligger vidare styrelsen att såväl anordna träffar som att i övrigt sörja för en god kontakt med fullmäktige.

Utskott som stödjer styrelsen

Styrelsen i Bolagethar beslutat att inte införa separata risk- och revisionsutskott utan valt att i stället hantera detta ansvarsområde i styrelsen som helhet. Detta görs på separata risk- och revisionsmöten där följande områden behandlas: finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad, samverkan med övriga kontrollorgan och övrig intern styrning. Styrelsen i Bolagethar ett separat finansutskott där Styrelsens ordförande, vice ordförande, vd och ekonomichef ingår.

Beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor till vd fattas av hela styrelsen. Beslut om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen fattas av bolagsstämman på förslag från styrelsen.

Styrelsens ordförande och vice ordförande ansvarar för beredning av väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyn.

Centrala funktioner

Nedan följer en kort beskrivning av de centrala funktionerna internrevision, compliance, riskhantering och aktuarie:

- Internrevisionsfunktionen är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. För detaljer se kapitel B.5.
- Compliancefunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. För detaljer, se kapitel B.4.
- Riskhanteringsfunktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till vd och styrelse i riskhanteringsfrågor. För detaljer, se kapitel B.3.1.
- Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska även bidra till riskhanteringssystemet, främst genom att övervaka arbetet med aktuariernas bidrag till relevanta delar av riskberäkningarna.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	15
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Aktuariefunktionen ska också yttra sig över policyn för tecknande av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna.

B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet

Inga materiella förändringar har skett i företagsstyrningssystemet under 2017.

B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Bolaget är ett ömsesidigt ägt bolag, vars ändamål och uppdrag är att främja försäkringstagarnas (ägarnas) ekonomiska intressen genom att erbjuda enkla och konkurrenskraftiga bank- och försäkringslösningar som möter kundernas behov av ekonomisk trygghet. För att erbjuda ett komplett försäkringsutbud erbjuder Bolaget både egna produkter samt förmedlar produkter åt Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess dotterbolag.

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, att ha de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin bestäms genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål och undvika förluster.

Företagsövergripande kontroller genomförs årligen för att säkerställa att företagsstyrningssystemet och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen. Kontrollerna består av ett antal frågor som ska besvaras av ansvariga inom verksamheten och genomförs av compliancefunktionen. Resultatet sammanställs och analyseras i samverkan med Riskhanteringsfunktionen.

I samband med ERSA processen utvärderas även bolagets riskhanteringssystem i sin helhet. Utvärderingen bedömer lämpligheten och effektiviteten i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen.

Syftet med Länsförsäkringar Västernorrlands riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk.

Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

- Att affärsplanering och affärsmässiga beslut tar höjd för identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål
- Löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	16
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

- Egen risk och solvens analys (ERSA) som är integrerad med bolagets kapitalplanering och som har sin utgångspunkt i bolagets affärsplan.

För att säkerställa att hänsyn till risker tas i affärsbeslut genomförs riskanalyser i samband med strategiskt viktiga beslut.

Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Länsförsäkringar Västernorrlands kapitalförvaltning styrs av bolagets Policy för kapitalförvaltningen och av bolagets Placeringsriktlinjer. Syftet med dessa är bland annat att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen. Bolaget uppfyller aktsamhetsprincipen enligt följande:

- Bolaget investerar i tillgångar och instrument vars risker bolaget bedömer sig kunna identifiera, mäta, övervaka, kontrollera och rapportera. Vid investering i nya tillgångsslag görs en bedömning av huruvida bolaget besitter den kompetens som krävs för att förvalta och hantera medföljande risker. En bedömning görs även av hur investeringen påverkar den befintliga placeringsportföljen samt om placeringen sätter försäkringstagarnas bästa i fokus.
- Bolaget säkerställer att de tillgångar som täcker minimi- och solvenskapitalkravet (MCR respektive SCR) har rätt säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet genom ett tydligt placeringsramverk i form av placeringsriktlinjer. Den aktuella placeringsportföljen utvärderas regelbundet för att säkerställa att dess totala marknadsrisk, kombinerat med bolagets övriga risker, ger en kapitalkvot som ryms inom det uppsatta målintervallet.
- Bolaget säkerställer att tillgångar som är avsatta för att täcka försäkringstekniska avsättningar investeras lämpligt genom att ha tydliga limiter avseende rating. En nedre gräns är även uppsatt för hur stor del av FTA som ska täckas med räntebärande värdepapper. Vidare sker även en kontroll av durationen mellan ränteportföljen och bolagets skuld gentemot försäkringstagarna. Varje månad tas ett förmånsrättsregister fram som kontrollerar att bolagets tillgångar överstiger bolagets försäkringstekniska skulder.

B.1.4 Ersättningsprinciper

Länsförsäkringar Västernorrlands Policy för ersättningar styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Syftet med riktlinjen är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande. Vidare beskriver riktlinjen hur ersättningssystemet är uppbyggt samt dess tillämpning och uppföljning. Riktlinjen grundar sig på en av styrelsen genomförd riskanalys och ska tillämpas tillsammans med bolagets Riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor för den lokala marknaden i Västernorrland. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	17
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

B.2 Lämplighetskrav

För att säkerställa att Bolaget besitter den kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet som krävs för att bedriva verksamheten genomförs lämplighetsprövningar. Prövningarna avser kompetens och erfarenhet samt gott anseende hos styrelse, vd samt ansvariga personer inom bolagets centrala funktioner.

Internrevision, compliance, riskhantering och aktuarie är obligatoriska centrala funktioner. Ansvarig person för den centrala funktionen ska vid varje tidpunkt besitta den kompetens och erfarenhet som krävs för verksamhetsområdet samt ha gott anseende och god integritet. Vid utvärdering av lämplighet tas hänsyn till mångfald av kvalifikationer, kunskap och relevant erfarenhet. Om någon av dessa funktioner eller ansvar därinom läggs ut till annan part genomförs lämplighetsprövning av ansvarig inom den utlagda verksamheten.

Avseende styrelse ska lämplighetsprövningen säkerställa styrelsens samlade kompetens och förståelse för marknad, strategi och affärsmodell, riskhanteringssystem och intern styrning och kontroll, finansiell och försäkringsteknisk analys samt regelverk och krav. Lämplighetsprövning utförs årligen, vid bemanningsförändringar eller vid oförutsedda omständigheter som kan påverka efterlevnad av kraven, exempelvis misstanke om brottslighet.

B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning.

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

Riskhantering

Länsförsäkringar Västernorrlands verksamhet är förenad med risktagande som hanteras genom bolagets ändamålsenliga system för riskhantering och regelefterlevnad. Målet med riskhanteringssystemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras. Riskhanteringssystemet är en företagsgenomgripande gemensam ansats i vilken samtliga risker beaktas sammantaget och i relation till varandra.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	18
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med den interna styrningen och kontrollen. Detta stödjer riskhanteringssystemet genom att säkerställa att:

- Finansiell och icke finansiell information är tillförlitlig.
- Verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande där risker identifieras och åtgärdas.
- Styrande dokument upprättas och efterlevs.
- Kontrollaktiviteter genomförs och dokumenteras som en integrerad del av verksamheten.
- Rapportering och uppföljning görs som en integrerad del av arbetet på alla nivåer i organisationen.
- Riskhanteringsfunktion finns som rapporterar till VD och styrelsen minst fyra gånger per år.

Viktiga komponenter är även kompetens hos medarbetare samt klara signaler från ledning som uppmuntrar till god intern styrning och kontroll.

Riskstrategi

Bolaget klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Kategoriseringen sammanfattas i beskrivningen av riskprofilen i avsnitt C. och ger uttryck för bolagets attityd till risker och är förenlig med bolagets övergripande strategi. Genom indelningen kan verksamheten agera för rätt riskexponering och för att maximera värdeskapande utan att riskera insolvens.

Bolagets övergripande risktolerans

För Bolaget bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets kapitalkvot (kapitalbas i relation till kapitalkrav) aldrig får gå under. Den övergripande risktoleransen beslutades i juni 2017 till en kapitalkvot om lägst 160 procent.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringssystemet behandlar samtliga risker i riskkartan inklusive underkategorier och är utformat med utgångspunkt i COSO-ramverket (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). Med utgångspunkt från ramverket beaktas och hanteras samtliga av ovanstående riskkategorier utifrån åtta steg:

- Intern miljö,

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	19
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

- Målformulering,
- Händelseidentifiering,
- Riskbedömning,
- Riskåtgärder,
- Kontrollaktiviteter,
- Information och kommunikation,
- Uppföljning och utvärdering.

Genom att analysera riskerna utifrån stegen utvärderas riskernas omfattning samt samspel på individuell och aggregerad nivå och hur respektive riskkategori ska hanteras samt bolagets tolerans mot riskerna.

Centrala funktioner

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering ligger på verksamheten. Verksamheten består av bolagets vd, chefer och medarbetare. Verksamheten ansvarar för att sätta mål, utforma och följa interna regler, processer och kontroll samt att rapportera resultatet.

Genom att bistå och ge råd vid utformning av interna regler, processer och kontroller, utgör de tre oberoende centrala funktionerna riskhantering, compliance och aktuarie stöd för verksamheten. Dessa tre centrala funktioner ansvarar även för att utvärdera effektivitet och ändamålsenlighet i den operativa verksamheten.

Den fjärde centrala funktionen internrevision, ansvarar för oberoende granskning av bolagets företagsstyrning, riskhantering och interna styrning och kontroll.

För att minska operativa risker i verksamheten tillämpar Bolaget dualitetsprincipen. Det innebär att ansvaret i en process fördelas så att ingen enskild individ hanterar aktiviteter som i kombination kan innebära en risk för interna oegentligheter. Dualitet bidrar även till processens tillförlitlighet och effektivitet. Samtliga kritiska processer är analyserade utifrån ett dualitetsperspektiv och vid bristande dualitet vidtas lämpliga åtgärder som justering av processen, införande av nyckelkontroll, förändring av roller och ansvar inom processen.

Riskhanteringsfunktionen

Riskhanteringsfunktionen utgör en central funktion och är organisatoriskt direkt underställd vd. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	20
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till vd och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Övergripande stöd för vd och styrelse i att fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll genom att förse dessa med analyser och ge råd vid strategiska verksamhetsförändringar såsom bolagsförvärv, större investering eller förändrat tjänsteutbud.
- Övergripande stöd för operativa funktioner med att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att dessa kan fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll.
- Upprätta planer för riskhantering och övervaka bolagets risker, aktiviteter för riskhantering och riskhanteringssystem.
- Övervaka riskerna och analysera utvecklingen av dessa över tid.

Riskhanteringsfunktionen och compliance utvärderar utformning och effektivitet av företagsstyrningssystemet inklusive riskhanteringssystemet och rapporterar resultatet till styrelsen en gång per år.

Utöver riskrapporten tar ekonomichef och riskhanteringsfunktionen fram en rapport som redogör för resultatet av bolagets ERSA. Denna syftar till att ge styrelse, chefer och medarbetare ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Som ett stöd och kontroll av bolagets affärsplaner genomförs varje år en egen risk- och solvensanalys (ERSA, eller egen risk och solvensbedömning). ERSA-processen är indelad i fem huvudsteg:

- Utveckla övergripande förutsättningar,
- Genomför basscenario,
- Genomför alternativa scenarier och stresstester,
- Uppdatera scenarier,
- Sammanställa ERSA-rapport.

Bolaget använder sig i grunden av de årliga omvärldsscenarier som LFAB tar fram inför varje ERSA-process. Två scenarion tas fram av ekonomichef, riskhantering och Ekonomiska sekretariatet på LFAB, ett basscenario och ett alternativt scenario. Parallellt med att LFAB utvecklar omvärldsscenarierna reviderar bolagets riskhantering och ekonomichef ERSA-processen och dokumenterar eventuella förändringsförslag till styrelsen. Internrevision granskar processen med jämna mellanrum för att säkerställa validitet och utförande.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	21
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

I bolaget finns en arbetsinstruktionen med syfte att beskriva hur de olika aktiviteterna för ERSA process ska genomföras och vilket ansvar respektive roll inom bolaget har. Beskrivningen ska ses som ett komplement till den process som finns för bolagets affärsplaneringsprocess där ERSA processen är en del.

ERSA processen genomförs minst årligen men om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil inträffar ska bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys. Alternativa scenarier, stresstester och omvända stresstester är utvecklade, beslutade och rapporteras. ERSA-arbetet följer den dokumenterade ERSA-process som utvecklats för Länsförsäkringar Västernorrland.

Den egna risk- och solvensanalysen har bedömt det sammantagna kapitalbehovet, det totala solvenskapitalkravet och bolagets kapitalbehov med hänsyn tagen till bolagets specifika riskprofil, risklimiter och fastställda affärsstrategi.

Uppdatera riskprofil

Riskhantering gör en bedömning av om det finns några signifikanta avvikelser mellan Bolagets riskprofil och de antaganden som ligger till grund för standardformeln. Om avvikelserna bedöms vara tillräckligt stora skall ledningsgrupp och styrelse ta beslut om åtgärder för att skapa en större validitet i kapitalkravsberäkningen (tex. anpassa bolagets riskprofil med standardformelns antaganden).

Som ett steg i uppdateringen av riskprofilen tas även kvalitativa beskrivningar fram för olika riskkategorier. Riskhantering ser till så att de kvalitativa beskrivningarna dokumenteras. Efter att uppdateringen genomförts utförs beräkningar av basscenarier, alternativscenarier och av styrelsen beslutade stresser på basscenariet. Ekonomichef och riskhantering presenterar resultaten för styrelsen som beslutar om scenarierna ska godkännas eller om det finns behov för förändringar. Resultaten, de bakomliggande antagandena för de alternativa scenarierna och stresstesterna dokumenteras för att senare rapporteras i ERSA rapporten.

Styrelsen ska inom ramen för aktiviteten utvärdera företagsstyrningssystemet inklusive riskhanteringssystemet genom att bedöma effektiviteten och lämpligheten hos de system, organisationer och kontroller som finns på plats för att hantera och kontrollera risk inom bolaget. Styrelsens bedömning av företagsstyrningssystemet inklusive riskrapporteringssystemet dokumenteras sedan i ERSA rapporten. Styrelsen tar även beslut om att godkänna eller förändra det föreslagna kapitalmålet. Slutligen beslutar styrelsen om ERSA rapporten ska skickas till Finansinspektionen eller om någonting i rapporten bör förändras.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	22
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

B.3.3 Förvaltning av den interna modellen

Bolaget använder inte intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget så som styrelse, ledning och personal. Styrningen och kontrollen utformas så att man i rimlig mån säkerställer att verksamhetens syfte och mål uppfylls inom följande områden:

- Verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.
- Den finansiella rapporteringens tillförlitlighet.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och bestämmelser samt interna regelverk.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål och säkerställa en god riskhantering och regelefterlevnad, kan bolagets interna styrning och kontroll betraktas som bestående av verksamheten och fyra centrala funktioner enligt beskrivningen i kapitel B.3.1

- Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett väl utvecklat system för Egenkontroll (banken) och Nyckelkontroller, fastställda i särskilda rutiner av vd.
- Funktionerna för riskhantering och compliance ansvarar inför vd att stödja och säkerställa riskhanteringen och regelefterlevnaden.
- Internrevisionen ansvarar inför styrelsen för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

Incidentrapportering

Medarbetare i Bolagetrappor och dokumenterar alla inträffade incidenter. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Händelsetyper som kan vara föremål för incidentrapportering finns definierade i bolagets riktlinje för incidentrapportering. Incidenterna rapporteras i bolagets incidentrapporteringssystem direkt efter inträffande till angiven mottagare.

Allvarligare incidenter av väsentlig betydelse rapporteras vidare av Riskhanteringsfunktionen direkt till vd och styrelse.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen är organisatoriskt direkt underställd vd och har, så långt det är möjligt, en självständig ställning gentemot den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionens

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	23
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Framtagande och kvalitetssäkring av interna regler.
- Rådgivning och stöd till styrelse och affärsverksamheten samt övriga kontrollfunktioner i compliance relaterade frågor.
- Analys genom att identifiera, dokumentera och värdera compliance risker som kan uppstå i daglig verksamhet eller vid utveckling av produkter, förändring av verksamheten, processer eller kundrelationer.
- Utbilda styrelse, ledning och medarbetare i compliance relaterade frågor såsom lagar, förordningar och myndighetsriktlinjer.
- Bevakning av den löpande affärsverksamheten genom granskningar och uppföljning av fastställda rutiner samt identifiering och hantering av eventuella intressekonflikter.
- Löpande rapportering om regelefterlevnad i verksamheten.
- Utformning och genomförande av företagsövergripande kontroller i syfte att säkerställa att företagsstyrningssystem och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen.

Compliancefunktionen rapporterar till vd minst fyra gånger per kalenderår avseende pågående och kommande aktiviteter enligt årlig plan, iakttagelser och rekommendationer, omvärldsbevakning kring regelverk samt praxisbeslut och bedömning av compliancerisker. Om allvarigare brister identifieras tas de direkt med vd.

Compliancefunktionen avger skriftliga rapporter till styrelsen minst två gånger per år. Rapporterna omfattar bland annat omvärldsbevakning och information om allvarigare brister i regelefterlevnad samt utvärdering av regelefterlevnaden utifrån föregående års rapport och en samlad bild över företagsövergripande kontroller samt status över bolagets beslutade interna regler.

B.5 Internrevisionsfunktion

Styrelsen för Bolagethar inrättat en funktion för oberoende granskning, internrevisionsfunktionen för bolaget. Internrevision följer gällande lagar och regler som reglerar bolagets verksamhet. Internrevision följer även god internrevisorsed enligt internationellt ramverk för internrevision (IPPF) från Institute of Internal Auditors (IIA).

Internrevision är en objektiv och oberoende funktion inom organisationen som granskar och utvärderar ändamålsenlighet i företagsstyrningssystemet och den interna styrningen och kontrollen, med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten i olika organisationer.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	24
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Funktionen hjälper därmed organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat värdera och öka effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Internrevision kan, efter styrelsens beslut, även genomföra rådgivningstjänster för bolaget om dessa inte påverkar Internrevisions oberoende eller objektivitet. Funktionen är organisatoriskt placerad helt fristående från verksamheten och övriga kontrollfunktioner med direkt rapporteringslinje till styrelsen. Internrevision granskar och utvärderar både verksamheten och centrala funktioner.

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är bland annat att:

- Granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet, som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga kontrollfunktioner.
- Granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.
- Granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser, IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva.
- Granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner.
- Granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler.
- Lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på Internrevisions iakttagelser.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas löpande till styrelsen. Rapporter där den övergripande bedömningen visar ett större utvecklingsbehov eller är otillfredsställande samt rapporter som innehåller kritiska rekommendationer, oavsett övergripande bedömning, rapporteras löpande till styrelsen. Styrelsen bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras med hänsyn till resultat och rekommendationer samt säkerställer att åtgärderna genomförs.

Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen. Rapporten utgår ifrån fastställd plan och innehåller exempelvis:

- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande ändamålsenligheten och lämpligheten i systemet för intern styrning och kontroll.
- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande efterlevnad av styrande dokument, processer och rutiner.
- Rekommendationer om hur bristerna bör åtgärdas samt specifikt adressera aktuell status för tidigare avlämnade rekommendationer.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	25
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Internrevision ansvarar för att det finns en process för att följa upp om verksamheten åtgärdat Internrevisions lämnade rekommendationer.

B.6 Aktuariiefunktion

Aktuariiefunktionen har under 2017 varit utlagd till Länsförsäkringar AB (LFAB) som alltså utför samtliga de uppgifter som ankommer på funktionen. Uppdraget har utförts i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för aktuariiefunktionen och Försäkringstekniska riktlinjer.

Den som ansvarar för uppdraget på LFAB ska uppfylla de villkor som uppställs på en person som ansvarar för aktuariiefunktionen i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet. Det yttersta ansvaret för Länsförsäkringsbolagets aktuariiefunktion övergår inte på LFAB i och med uppdraget utan kvarstår hos Länsförsäkringsbolaget.

Under 2017 påbörjades en process för att framöver anställa aktuariiefunktionen på bolaget och inte längre ha funktionen som utlagd verksamhet. Från årsskiftet 2017/2018 har aktuarie tillika anställts hos bolaget.

B.7 Uppdragsavtal

Bolaget kan uppdra åt annan att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i bolagets försäkringsrörelse. Uppdrag kan ges till ett annat bolag inom Länsförsäkringsgruppen eller till ett externt företag. Oavsett vem som utför uppdraget ansvarar Bolaget för den utlagda verksamheten och ska övervaka att leverantören uppfyller sina åtaganden. Bolaget har fastställt Riktlinje för utlagd verksamhet – outsourcing som reglerar hur utlagd verksamhet ska genomföras och hanteras. Av riktlinjen framgår:

- Vilken verksamhet som inte får läggas ut.
- Krav på beställarkompetens.
- Krav på lämplighetsprövning.
- Krav på avtalsinnehåll.
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad.
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras.

Styrelsen ska fastställa vilken typ av verksamhet som är lämplig att uppdra åt annan att utföra. Bedömningen görs med utgångspunkt från verksamhetens betydelse för bolaget och de risker som är förenade med uppdraget med hänsyn till bolagets totala outsourcing och riktlinjer.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	26
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Omfattningen och lämpligheten av outsourcingen rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen.

De fyra nyckelfunktionerna, internrevisor, aktuarie, compliance och riskhantering har under 2017 varit utlagda funktioner som omfattas av svensk lagstiftning och av den svenska Finansinspektionens tillsyn. Från årsskiftet 2017/2018 har internrevisor, aktuarie, compliance och riskhantering tillika anställts hos bolaget och är därmed inte längre utlagda funktioner.

B.8 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna.

C. Riskprofil

Att bedriva affärsverksamhet innebär ett risktagande, varför kunskaper om risker är en kärnkompetens inom försäkringsverksamhet. En alltmer utvecklad och lätttrörlig finansiell marknad, mer detaljerade offentliga regelverk, ställer ständigt ökade krav på finansiella företag och inte minst på företagens riskhantering. Länsförsäkringar Västernorrlands arbete med styrning, hantering och kontroll av affärsverksamhetens risker är därför viktigt för styrelse, ledning och verksamheten.

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Västernorrlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna finns tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett engagemang för riskhanteringsprocessen. Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring.
- Bedriver förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank.
- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag. Prioriterade målgrupper inom företagssegmentet är små och medelstora företag.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av det gemensamägda servicebolaget, Länsförsäkringar AB.
- Marknadsrisken är en betydande del av den totala risken. Bolaget tillämpar en försiktig placeringsstrategi och därmed är risktagandet ändå begränsat. En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av Länsförsäkringar AB aktier vilket är att betrakta som en strategisk placering.
- Verksamheten bedrivs i Sverige.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	27
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Bolagets risker delas in efter huruvida de är eftertraktade i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda. Indelningen ger uttryck för bolagets attityd till risk och är samstämmig med bolagets övergripande strategi.

Önskvärda risker	Hålls måttlig genom
Försäkringsrisker inom skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inkl. katastrofrisk.	Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i vissa affärer.
Marknadsrisk, såsom aktie- ränte-, spread- och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning.	Beslut om placeringar ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Nödvändiga risker	Begränsas genom
Marknadsrisk i form av valutarisk	Begränsa placeringar på utländska marknader.
Marknadsrisk i form av ränterisk som uppstår då försäkringstekniska avsättningar (FTA) diskonteras.	En stor andel av våra placeringar sker i räntebärande papper inkl realräntor. I dagsläget sker ingen durationsmatchning. I ett scenario där långa marknadsräntor närmar sig en normal nivå bör durationsmatchning av ränteportföljen utvärderas.
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal.	Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating.
Koncentrationsrisk i försäkringsportfölj och placeringstillgångar.	Eftersträva diversifiering i försäkringsaffären och

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	28
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

	placeringstillgångarna.
Affärsrisk i form av strategisk risk och intjäningsrisk.	Väl underbyggda strategiska beslut baserade på omvärldsbevakning samt löpande uppföljning av affären.
Likviditetsrisk i form av att egna åtaganden inte går att fullfölja på grund av brist på likvida medel eller fullgöras endast genom upplåning som innebär högre kostnad.	Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshantering.
Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat.	Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.
Icke önskvärda risker	Reduceras/elimineras genom
Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.	Interna strukturer och processer för att hantera händelser som kan leda till försämrat varumärke och minskad tillit.
Operativa risker (mer omfattande) i form av bristande regelefterlevnad, fel i finansiell rapportering, intern brottslighet etc.	Interna regelverk, processer, rutiner och arbetsbeskrivningar som ska efterföljas.

För Bolaget bestäms den övergripande risktoleransen samt kapitalmålet årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som en lägsta nivå för kapitalkvoten vilken skall beräknas kvartalsvis eller vid behov.

Den övergripande risktoleransen (toleranslimit) är för 2017 beslutad till en kapitalkvot om lägst 160 %.

Utöver att besluta den övergripande risktoleransen skall bolagets styrelse även besluta om bolagets kapitalmål vilket uttrycks som en undre målnivå. Kapitalmålet syftar till att spegla bolagets kapitalbehov samt säkerställa att bolaget har tillräckligt med kapital för att kunna möta ett negativt scenario (exempelvis fallande tillgångspriser och/eller en negativ utveckling av bolagets affär) utan att riskera att understiga beslutad risktolerans.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	29
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

För 2017 har den undre målnivån beslutats till 200%.

Om kapitalkvoten befinner sig över den undre målnivån ska bolaget agera för att bibehålla kvoten däröver. Om bolagets kapitalkvot däremot skulle understiga målnivån eller understiga toleranslimit, skall åtgärder utformas och implementeras. På en övergripande nivå skall följande två alternativ övervägas:

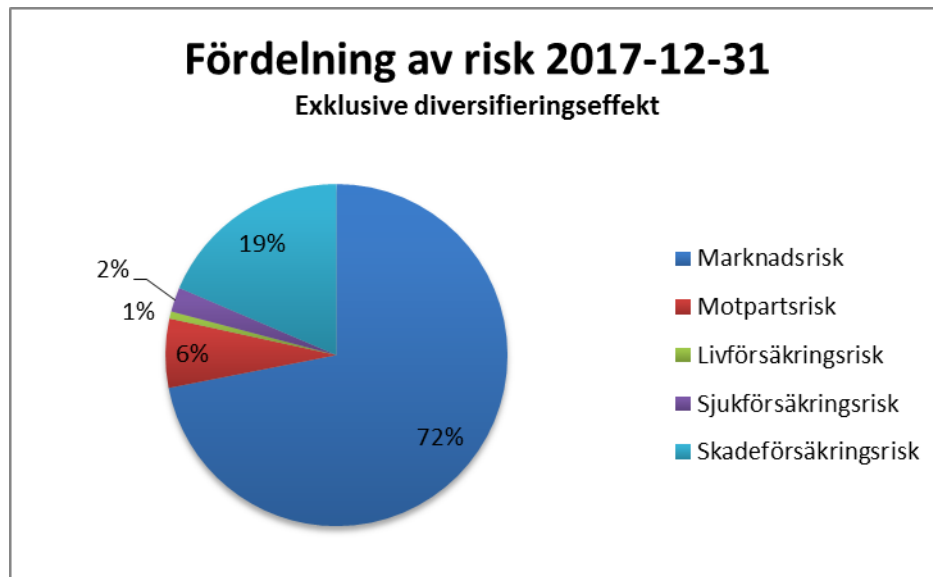
1. Förändra bolagets risktagande och därmed även dess kapitalkrav och kapitalbehov
2. Förändra storleken på och/eller sammansättningen av bolagets kapitalbas så att denna uppfyller bolagets kapitalbehov

För vidare beskrivning av bolagets Riskexponering

I nedanstående tabell och diagram beskrivs bolagets riskexponering per 2017-12-31 uttryckt i kapitalkrav:

Solvenskapitalkrav (SCR) i tkr	2017	2016	Relativ förändring
Primär solvenskapitalkrav (BSCR)	1 436 623	1 426 731	0,7%
Justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet	-324 461	-321 850	0,8%
Operativ risk	38 199	36 222	5,5%
Summa SCR	1 150 361	1 141 104	0,8%
Primär solvenskapitalkrav (BSCR) i tkr	2017	2016	Relativ förändring
Marknadsrisk	1 261 667	1 053 444	19,8%
Motpartsrisk	114 157	477 673	-76,1%
Livförsäkringsrisk	12 000	11 524	4,1%
Sjukförsäkringsrisk	40 509	37 902	6,9%
Skadeförsäkringsrisk	325 815	309 358	5,3%
Immateriell risk	0	0	0,0%
Diversifiering	-317 526	-463 170	-31,4%
Summa BSCR	1 436 623	1 426 731	0,7%

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	30
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

C.1 Teckningsrisk

Bolagets teckningsrisk består av skadeförsäkringsrisk och livförsäkringsrisk där den huvudsakliga risken är skadeförsäkringsrisk. Den består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Premierisk utgör risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Reservrisk är risken för förluster på grund av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora skadebetalningar.

C.1.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av tabell C1 (1) nedan. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Bolaget är genom det interna riskutbytet exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen, samtidigt minskar detta den egna katastrofrisken. Livförsäkringsrisken i Bolaget består av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	31
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, fördelat på premie- och reservrisk. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen är 196 162 (190 402) tkr.

Affärsgränar (LOB)	2017		2016	
	Volymmått premierisk i tkr (premieintäkter för 12 månader)	Volymmått reservrisk i tkr (Bästa skattning av ersättningsreserv)	Volymmått premierisk i tkr (premieintäkter för 12 månader)	Volymmått reservrisk i tkr (Bästa skattning av ersättningsreserv)
Sjukdom och olycksfall	32 338	75 896	28 975	70 928
Trafik	133 086	247 316	134 273	233 630
Övrig motor	232 038	38 435	210 543	37 678
Egendom (hem och villa, företag och fastighet)	332 444	173 654	311 783	162 929
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	755	2 093	635	1 973
Icke-proportionell trafikåterförsäkring	16 279	163 812	13 373	156 597
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	28 948	34 962	28 293	28 833
Totalt	775 887	736 168	727 873	692 569

Tabell C1 (1): Riskexponering i termer av volymmått för riskberäkning, per försäkringsgren per 31 december 2017 jämfört med föregående år

Premierisken för egendom utgör cirka 43(43) procent av totala premierisken och övrig motor cirka 30 (29) procent. Ersättningsrisken för trafikaffären, direkt och återförsäkring, utgör cirka 56 (56) procent av totala reservrisken.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har inte förändrat självbehållet under perioden. Bolaget har ett växande bestånd inom samtliga affärsgränar vilket även återspeglar sig i volymmåten för premie- och reservrisk. Störst är ökningen jämfört med föregående år är inom övrig motor och egendom för premierisken samt inom egendom och trafik (direkt och mottagen) för reservrisken.

C.1.2 Riskkoncentration

För att säkerställa att Bolagetoch i förlängningen hela länsförsäkringsgruppen köper rätt mängd återförsäkring ska Estimated Maximum Loss (EML) bedömas för större försäkringsåtaganden. I nedanstående tabell visas bolagets största åtaganden räknat i EML (tkr) per 2017-12-31:

Försäkringsobjekt	Totalt Försäkringsbelopp	Total EML
Objekt 1	1 780 974	1 522 277
Objekt 2	634 458	666 914
Objekt 3	1 427 984	544 626

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	32
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Objekt 4

436 723

516 165

Tabell C1 (2): Riskkoncentrationer

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad, vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. I den uppföljning av försäkringsbeståndet som sker finns inte några indikationer på att bolaget exponeras mot betydande riskkoncentrationer avseende exempelvis branscher. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i Länsbolagens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker

Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion/pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortialavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För EML över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring vilket innebär att specifika risker som faller utanför kapaciteten återförsäkras separat.

C.1.4 Riskkänslighet

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på resultatet och det egna kapitalet av rimligt sannolika förändringar i några centrala parametrar för försäkringsrörelsen. Effekterna har mätts per förändring i utfall och därmed lämnat de övriga antagandena konstanta.

Känslighetsanalys, teckningsrisk i tkr		Påverkan på vinst före skatt	Påverkan på eget kapital
1 procents förändring i totalkostnadsprocent	+/-	7 356	5 737
1 procents förändring i premienivån	+/-	8 886	6 931
1 procents förändring i skadefrekvens	+/-	6 055	4 723
10 procents förändring i premier för avgiven återförsäkring	+/-	5 948	4 640

Tabell C1 (3): Känslighetsanalyser

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt B.3.2 *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester. Stresstesterna visar känsligheten för avgränsade

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	33
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

ERSA-Stresstest	Effekt på kapitalbasen (tkr)
Stresstest 1 börskrasch	-996 407
Stresstest 2 försämrade intjänings	-264 065
Stresstest 3 kombinationsstress	-1 241 888
Stresstest 4 omvänt stresstest	-2 634 971
Stresstest 5 ingen fakultativ återförsäkring	-829 816

Tabell C1 (4): Stresstesternas effekt på kapitalbasen jämfört med basscenariot

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Bolagets kapitalförvaltning innebär exponering mot olika typer av marknadsrisk. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2017.

C.2.1 Riskexponering

Den övergripande risktoleransen för marknadsrisker motsvarar kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid. I placeringsriktlinjerna fastställs bland annat risktoleransnivåerna för marknadsrisk samt placeringsstillgångarnas sammansättning och tillåtna avvikelsernivåer i förhållande till den strategiska inriktningen. Normalportföljen utgör bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas.

Bolagets aktieexponering består av det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, noterade och onoterade svenska aktier och aktiefonder. Aktiekursrisken är bolagets enskilt största marknadsrisk och står för 86% av kapitalkravet för marknadsrisker. Fastighetsinnehavet är koncentrerat till innehav av egna fastigheter i vilken bolagets verksamhet bland annat bedrivs.

Ränterisk uppstår både på tillgångs- och skuldsidan, där den diskonterade skulden ger störst andel av risken. På tillgångssidan är räntexponeringen främst koncentrerad till räntebärande värdepapper. I dagsläget sker ingen durationsmatchning. I ett scenario där långa marknadsräntor närmar sig en normal nivå bör durationsmatchning av ränteportföljen utvärderas.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	34
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Genom innehav i räntebärande papper exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Bolagets placeringar sker huvudsakligen i värdepapper med hög kreditvärdighet och spreadrisken bedöms därför vara liten.

Tillgångarna i portföljen har fördelat sig enligt tabellen nedan:

	2017-12-31	2016-12-31
Fastigheter	404 460	283 752
Aktier i dotter- och intressebolag	37 684	35 544
Aktier – noterade	1 190 416	1 109 358
Aktier – onoterade	883 257	796 890
Obligationer – statliga	364 905	471 056
Obligationer – Företag	839 195	803 773
Investeringsfonder	483 011	426 353
Lån till koncernföretag	19 400	18 000
Depåer hos företag som avgivit återf	442	481
Total portfölj	4 222 769	3 945 207

Tabell C2(1): kapitalöversikt

Tabell C2.(2): fördelning av marknadsrisk exklusive diversifieringseffekter

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar med undantag av fastighetsrisk som har ökat med drygt 40% jämfört med 2016. Fastighetsrisken har ökat till följd av nybyggnationen av ett nytt kontor i Umeå.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	35
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

C.2.2 Riskkoncentration

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisken i marknadsrisker bedöms i relation till övriga marknadsrisker vara låg. LF Västernorrland hade per 2017-12-31 exponeringar mot enskilda emittenter inklusive koncerner, fyra största enligt följande:

Placering*	Värde av exponeringar (tkr)	Kapitalkrav (tkr)**	Andel av total tillgångsportfölj en (%)
Länsförsäkringar	911 000	164 764	22%
Atlas	69 829	4 836	2%
Nordea	66 506	2 410	2%
Volvo	66 853	985	2%
Totalt	4 213 637	164 856	

Tabell C2(2): Exponering enskilda emittenter *Aktie- och räntetillgångar exklusive svensk eller motsvarande utländsk stat. **Kapitalkrav för koncentrationsrisk enligt standardmodellen

C.2.3 Riskreduceringstekniker

Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

Länsförsäkringar Västernorrlands placeringsverksamhet bedrivs i ägarnas, det vill säga kundens intresse och ska uppfylla bolagets åtaganden mot försäkringstagarna.

Bolagets kapitalförvaltning bedrivs utifrån en aktsamhetsprincip vilket bland annat innebär att placeringar endast görs i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera. De huvudsakliga tillgångsklasserna är räntebärande värdepapper, aktier, fonder och fastigheter. Placeringar och tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer. Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet. Användning av derivatinstrument ska vara möjligt så länge som de bidrar till att reducera riskerna eller bidrar till en effektiv portföljförvaltning. Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	36
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Användande av derivatinstrument

Bolaget har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda derivatinstrument. När derivatinstrument används i förvaltningen är syftet antingen att reducera risker i den ordinarie kapitalförvaltningen eller att underlätta ett effektivt förvaltningsarbete.

Följande begränsningar gäller för bolagets hantering av derivatinstrument:

- De underliggande tillgångarna för respektive derivatkontrakt ska motsvaras av de tillgångsslag som bolaget normalt förfogar över.
- Utställande av säljoption är ej tillåten.
- Options- eller terminskontrakten ska vara föremål för regelbunden handel på auktoriserad handelsplats.
- Ska värderas till verkligt värde.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	37
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

C.2.4 Riskkänslighet

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt *B.3.2 Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester. Stresstesterna visar känsligheten för avgränsade extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

Stresstestet syftar till att se hur bolagets resultat- och balansräkning samt kapitalkvot skulle påverkas om följande nedgång inträffar:

Stresstest börskrasch	2018	2019	2020
Aktier – typ 1, svenska (Noterade svenska aktier)	– 30,0%	– 20,0%	– 20,0%
Aktier – typ 1, icke-svenska (Developed markets)	– 30,0%	– 20,0%	– 20,0%
Aktier – typ 2 exkl. LFAB (Emerging Markets)	– 30,0%	– 20,0%	– 20,0%

Då stresstestet helt fokuserar på en börsnedgång där alla andra makrovariabler är lika som i basscenario är det kapitalavkastningen som påverkas. Aggregerat över tidshorisonten (2017-2020) skulle kapitalavkastningen vara -538 Mkr. Summa kapitalbas är 997 Mkr lägre och kapitalkravet är 331 Mkr lägre vid utgången av 2020 jämfört med samma tidpunkt i basscenariot. Kapitalkvoten skulle 2020 ligga på 259 % vilket är 12 procentenheter lägre än vid samma tidpunkt i basscenariot. Dock ligger kapitalkvoten väl över styrelsens beslutade risktoleransnivå.

C.3 Kreditrisk

Risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

C.3.1 Riskexponering

Bolaget är exponerad mot motpartsrisk främst genom återförsäkring men även genom andra placeringar. Bolaget köper i dagsläget all återförsäkring genom återförsäkringsavdelningen på Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringspooler som ger Länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till den skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare.

Motpartsrisken i placeringstillgångar bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens rating samt limiter för maximal exponering. I den avgivna återförsäkringen är

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	38
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivaren enligt avtal också relativt liten. I Länsförsäkringsgruppen används ett regelverk för att ta fram vilka externa återförsäkringsgivare som får användas för att begränsa risken.

Motpartsrisk i finansiella derivat hanteras genom angivna limiter för derivatexponeringar, bland annat med krav på motpartens rating, vilka beskrivs i bolagets placeringsriktlinjer. Bolaget äger idag inga finansiella derivat. Motpartsrisk i likvida medel begränsas genom krav på vilka bolag som får hantera bolagets likvida medel.

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget är med i ett antal återförsäkringspooler tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar Sak AB. Mot dessa bolag uppstår en motpartsrisk.

I standardformeln har motparternas kreditkvalitet en stor påverkan på kapitalkravet för motpartsrisk, och kreditkvaliteten sätts utifrån nivån på motpartens solvenskvot. Alla medlemmars solvenskvoter har alltid varit kända av de övriga medlemmarna i poolerna, men fick inte användas för kapitalkravsberäkning innan de blivit publika med SFCR under våren 2017. Fram till dess så fick alla motparter i poolerna tilldelas en solvenskvot på 100 % och därmed betydligt sämre kreditkvalitet.

Under andra halvåret 2017 kunde bolaget börja använda publika och faktiska solvenskvoter vid beräkning av sin motpartsrisk, med ett betydligt lägre kapitalkrav som följd som bättre återspeglar den verkliga risken.

C.3.2 Riskkoncentration

Motpart	Rating	Recoverables (tkr)	Loss Given Default (tkr)	Prob Of Default
LÄNSFÖRSÄKRINGAR	A (2)	91 316 764	91 316 764	0,05%
SWEDBANK	AA (1)	27 572 908	27 572 908	0,01%
SEB	A (2)	11 885 291	11 885 291	0,05%
HANDELSBANKEN	AA (1)	6 469 879	6 469 879	0,01%
CARNEGIE	BB (4)	3 480 710	3 480 710	1,20%
Ohman Global Hallbar A	BB (4)	1 408 672	1 408 672	1,20%
SKAGEN Focus A NOK	BB (4)	1 153 974	1 153 974	1,20%
GS US	A (2)	253 542	253 542	0,05%
Vanguard Total World Stock Index Fund;ETF	BB (4)	153 284	153 284	1,20%
iShares STOXX Europe 600 (DE)	BB (4)	92 138	92 138	1,20%

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	39
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Tabell C3(1): Placeringstillgångar

Motpart	Rating	Recoverables (tkr)	Loss Given Default (tkr)	Prob Of Default
LF SKÅNE - LTK	Greater than 200%	14 272 289	261 990 285	0,01%
LF DALARNA - LTK	Greater than 200%	9 761 671	179 181 883	0,01%
LF ÖSTGÖTA - LTK	Greater than 200%	9 447 191	173 408 813	0,01%
LF STOCKHOLM - LTK	Greater than 200%	8 810 901	161 728 260	0,01%
LF JÖNKÖPING - LTK	Greater than 200%	6 941 273	127 407 889	0,01%
LF ÄLVSBORG - LTK	Greater than 200%	6 928 831	127 179 496	0,01%
LF SKÅNE - TRK	Greater than 200%	6 146 157	112 802 955	0,01%
LF UPPSALA - LTK	Greater than 200%	6 139 254	112 685 812	0,01%
LF BERGSLAGEN - LTK	Greater than 200%	5 891 487	108 137 797	0,01%
LF KALMAR - LTK	Greater than 200%	5 752 119	105 579 558	0,01%

Tabell C3(2): Återförsäkring

C.3.3 Riskreduceringstekniker

Bolaget säkerställer genom återförsäkring att skadeförsäkringsrisken är inom givna ramar via beslutat självbehåll. Nivån på självbehållen är ett sätt att reducera motpartsrisken i återförsäkringen. Allt annat lika innebär ett högt självbehåll lägre riskexponering för motpartsrisk. Nivåerna har varit på en oförändrat nivå jämfört med 2016.

Skadeart	Självbehåll (Mkr)
Egendom	10
Katastrofskador	10
Motorkasko	1
Motoransvar	2,5
Båt	0,5
Olycksfall	5
Ansvar	1,5

Tabell C3(3): Självbehåll

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	40
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

C.3.4 Riskkänslighet

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt B.3.2. *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester både på bolagsnivå och på gruppnivå. Stresstesterna visar känsligheten för avgränsade extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

För 2017 års ERSA har bolagsspecifika stresstester för teckningsrisk genomförts varav två har avsett ökade skadekostnader: Stresstest försämrade intjäning och stresstest kombinationsstress. Resultaten av stresstesterna framgår under avsnitt C.1.4.

C.4 Likviditetsrisk

Risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

C.4.1 Riskexponering

Länsförsäkringar Västernorrlands strategi för att hantera likviditetsrisker går ut på att säkerställa att likvida medel snabbt kan göras tillgängliga för utbetalningar i betydligt större omfattning än vad som normalt krävs i verksamheten och än vad som har krävts historiskt i bolaget. Bolagets affärsmodell innebär att premier i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända innan de förfaller. Negativa kassaflöden kan dock uppstå beroende på att stora skadeutbetalningar sker under en kort tidsperiod.

Likviditetsrisk följs löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär en låg riskexponering. Vid ett negativt scenario kan bolaget avyttra omsättningsbara tillgångar i form av obligationer och noterade aktier som möjliggör likviditet inom några dagar.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	41
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

C.4.2 Riskkoncentration

Bolaget bedömer inte att bolaget är exponerad mot riskkoncentrationer inom likviditetsrisk.

C.4.3 Riskreduceringstekniker

I syfte att begränsa bolagets likviditetsrisk beaktas den i utformningen av placeringsstrategin. De fastigheter som bolaget äger samt innehaven i LFAB är alla av illikvid karaktär. Därför ska detta kompenseras genom fokusering på god likviditet i de övriga placeringarna.

För att säkerställa att bolaget lever upp till den övergripande risktoleransen avseende likviditet enligt policyn för riskkontroll och regelefterlevnad ska bolagets likvida medel minst uppgå till summan av en månads drift och skadeutbetalningar.

I det fall bolagets likviditetsbehov överstiger tillgängliga likvida medel ska bolaget avyttra likvida tillgångar.

C.4.4 Riskkänslighet

Likviditetsrisken analyseras i den årliga ERSA processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt B.3.2 *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*. Riskkänsligheten för likviditetsrisk i bolaget är liten. Placeringar görs i huvudsak i tillgångar med hög likviditet på väl etablerade marknader, vilket begränsar likviditetsrisken.

Inom ERSA processen upprättar bolaget en kapitalplan. Analys av likviditet för budgetåret påvisade ett likviditetsbehov understigande bolagets toleranslimit, vilket innebär att det under budgetåret inte föreligger något behov av att vidta åtgärder i syfte att öka bolagets likviditet.

C.5 Operativ risk

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

C.5.1 Riskexponering

Målet för Länsförsäkringar Västernorrlands arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	42
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Operativa risker identifieras årligen utifrån bolagets affärskritiska processer av respektive processägare med stöd av Riskhanteringsfunktionen. Varje processägare äger samtliga risker i den egna processen samt risker utanför processen med naturlig koppling till respektive process (till exempel säkerhetsrisker). Inträffade incidenter hanteras och rapporteras löpande. Återkoppling till verksamheten beträffande riskreducerande åtgärder, dess utfall, effektivitet och nödvändiga justeringar ska ske av respektive chef eller processägare. Återrapportering till styrelsen och ledning sker kvartalsvis.

Den operativa riskhanteringen följs upp löpande och genom särskilda utvärderingar. Utvärderingen kan ske när som helst på initiativ av styrelsen, VD eller av Riskhanteringsfunktionen exempelvis som följd av inträffad incident eller proaktivt för att utvärdera risken inom särskilt område.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar har skett under 2017.

C.5.2 Riskkoncentration

Bolaget anser sig inte ha riskkoncentrationer inom operativa risker.

C.5.3 Riskreduceringstekniker

Riskreducerande åtgärder vidtas om de utifrån fastställd metod för riskbedömning överstiger beslutad risktolerans. Riskvärdet utgör en sammanvägd bedömning av riskens potentiella konsekvens för verksamheten och sannolikheten att risken inträffar.

Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande:

- Styrande dokument,
- Företagsövergripande kontroll,
- Nyckelkontroll,
- Utbildning,
- Process- och rutinförändring,
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	43
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Länsförsäkringar Västernorrlands kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

Bolaget kan från tid till annan lägga ut delar av verksamheten till uppdragstagare utanför bolaget. Se kapitel B.7 för detaljer.

C.5.4 Riskkänslighet

Inom bolaget genomförs regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer. Under 2017 har bl.a. en krisledningsövning genomförts. Resultatet av denna övning visar på att bolaget har en god förmåga och beredskap att hantera uppkomna kriser.

C.6 Övriga materiella risker

Utöver ovan nämnda risker är bolaget även exponerat mot affärsrisker. Över tid kan även nya risker uppstå.

Affärsrisker är risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om företaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar. Affärsrisk inkluderar även Conduct risk, det vill säga risken för otillbörligt uppförande och ryktesrisk, det vill säga risken att intäkterna minskar på grund av negativa rykten om antingen Länsförsäkringar Västernorrland, Länsförsäkringsgruppen eller branschen i allmänhet.

Till följd av ändrade omvärldsförutsättningar eller interna omständigheter kan också nya risker uppstå över tid.

C.6.1 Riskexponering

Bolagets exponering för affärsrisker följer av bolagets affärsstrategier där affärsplaneringsprocessen och den löpande uppföljningen av bolagets verksamhet och marknad utgör viktiga instrument för att anpassa risknivån efter bolagets förutsättningar och förändringar i omvärlden.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	44
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar under perioden.

C.6.2 Riskkoncentration

Bolaget har inte identifierat någon riskkoncentration vad gäller övriga risker.

C.6.3 Riskreduceringstekniker

Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktning av verksamhet, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på marknaden så kräver. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Kontinuerlig bevakning av regelverkens utveckling och effektiva processer för identifiering, mätning och rapportering av risker är viktiga verktyg för att hålla bolagets affärsrisker på en låg nivå.

Bolaget är beroende av att ha kunders och andra aktörers förtroende. Vikten att vårda och skydda varumärket är därför av stor betydelse. Bolagets styrdokument inom det etiska området är därför central i bolagets strävan att agera korrekt och upprätthålla ett gott anseende och högt förtroende hos kunder och andra intressenter.

C.6.4 Riskkänslighet

Tack vare ett robust riskhanteringsystem inklusive en årlig egen risk- och solvensanalys bedöms bolagets känslighet för affärsrisker vara måttliga.

C.7 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	45
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen

Värden på tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen jämfört med den finansiella redovisningen

Tillgångs- och skuldposterna för Bolaget(belopp i tkr)

	2017-12-31		2016-12-31	
Tillgångar	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde
Immateriella tillgångar	5 190	-	-	-
Förvaltningsfastigheter	101 100	101 100	201 231	201 231
Rörelsefastighet(för eget bruk)	303 360	303 360	84 000	84 000
Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag	34 826	37 684	36 568	35 544
Aktier – börsnoterade	1 190 416	1 190 416	1 109 358	1 109 358
Aktier – icke börsnoterade	883 257	883 257	796 890	796 890
Statsobligationer	364 905	364 905	471 056	471 056
Företagsobligationer	839 195	839 195	803 773	803 773
Investeringsfonder	483 011	483 011	426 353	426 353
Lån till koncernföretag	19 400	19 400	18 000	18 000
ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	258 546	215 622	259 515	223 567
ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	118	102	102	93
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	442	442	481	481
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	253 189	253 189	235 938	235 938
Återförsäkringsfordringar	22 244	22 244	21 366	21 366
Övriga Fordringar (ej försäkring)	74 109	74 109	45 575	45 575
Kontanter och andra likvida medel	135 090	135 090	117 145	117 146
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	58 028	18 039	38 950	3 059
Totala tillgångar	5 026 426	4 941 166	4 666 301	4 593 430

Tabell D1 (1): Länsförsäkringar Västernorrlands tillgångar

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	46
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

	2017-12-31		2016-12-31	
Skulder och eget kapital	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde
Försäkringstekniska avsättningar	1 867 585	1 584 258	1 767 077	1 632 554
Andra avsättningar än FTA	1 242	2 007	2 603	2 603
Pensionsåtaganden	14 057	14 057	13 251	13 251
Uppskjutna skatteskulder	219 491	262 897	189 810	203 374
Derivat				
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	34 986	34 986	31 892	31 892
Återförsäkringsskulder	3 333	3 333	3 444	3 444
Leverantörsskulder	60 140	60 140	55 925	55 925
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	124 341	124 341	112 569	112 569
Totala skulder	2 325 175	2 086 019	2 176 571	2 055 612

Tabell D1 (2): Länsförsäkringar Västernorrlands skulder

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	47
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2 samt skillnader mot den finansiella redovisningen.

<i>Tillgångsklass</i>	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Immateriella tillgångar</i>	Immateriella tillgångar har värderats till noll enligt Solvens 2.	Immateriella tillgångar, i detta fall köpeskilling för Vuxen olycksfallsaffären, redovisas i den finansiella redovisningen till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod vilken omprövas varje år.
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens 2.	Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.
<i>Uppskjuten skattefordran</i>	Uppskjutna skattefordringar har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens 2 och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skattefordran för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skattefordran redovisas netto mot beräknad uppskjuten skatteskuld i solvensbalansräkningen, men den del som utgör fordringar redovisas i tabell D1 (3). Se tabell D1 (3) och D1 (4) nedan.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens 2 hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skattefordran har redovisats netto mot uppskjuten skatteskuld i Solvens 2. Värderingsmässigt (undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens 2) är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens 2.
<i>Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk</i>	Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov prövas årligen.	Inga materiella skillnader.
<i>Fastigheter (annat än för eget bruk)</i>	Fastigheter värderas till sitt marknadsvärde.	Inga materiella skillnader.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	48
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Aktier och andelar i övriga anknutna bolag värderas enligt den justerade kapitalandelsmetoden, vilket är Länsförsäkringar Västernorrlands andel av den positiva skillnaden mellan innehavets tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens 2.	Inga materiella skillnader.
<i>Aktier – börsnoterade</i>	Aktiens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället.	Inga materiella skillnader.
<i>Aktier – icke börsnoterade</i>	De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta. Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. För några aktier tar Länsförsäkring Västernorrland in externa värderingar eller värden som tagits fram av aktiebolagen.	Inga materiella skillnader.
<i>Statsobligationer</i> <i>Företagsobligationer</i> <i>Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter</i> <i>Investeringsfonder</i> <i>Derivat</i>	De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.	Inga materiella skillnader.
<i>Banktillgodohavanden som inte är likvida medel</i>	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	49
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

<i>ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring</i> <i>ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring</i>	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.
<i>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</i> <i>Kontanter och andra likvida medel</i> <i>Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)</i> <i>Återförsäkringsfordringar</i> <i>Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare</i>	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
<i>Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans</i>	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration, detta anses vara en bra uppskattning av marknadsvärde.	Inga materiella skillnader.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas till det aktuella belopp som Bolagets skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bästa skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till 6 procent enligt regelverket.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	50
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärgrenar. Kolumnen LoB anger affärgrenens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärgrenarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	51
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

LoB	Affärsgrän	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkringstekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk och olycksfall	12 120	75 998	17 975	106 093
4	Trafik	58 099	393 020	25 880	476 998
5	Övrig motor	88 032	43 474	1 907	133 412
7	Egendom	129 489	178 905	5 927	314 321
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik		59 595	7 299	66 894
17	Övrig motor	2 022	32	31	2 085
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk och olycksfall	0	2 093	751	2 845
26	Trafik	0	163 812	73 145	236 958
28	Egendom	2 209	34 962	3 540	40 711
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt	0	143 776	5 592	149 368
36	Skadelivräntor, mottagen återförsäkring	0	52 386	2 187	54 574
Summa		291 969	1 148 055	144 234	1 584 258

Tabell D2 (1): Försäkringstekniska avsättningar Länsförsäkringar Västernorrland

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärsgrän nedan.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	52
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgrän nummer 2 *Försäkring avseende inkomstskydd* (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrarens andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk och olycksfall i Bolaget utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

Produkten olycksfall- och sjukförsäkring för vuxna har under året överförs från LFAB till bolaget. Befintligt bestånd har överförs löpande under året per förfallodag och kvarstående ersättningsreserv överfördes per 1 december 2017.

Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgrän nummer 4 *Ansvarsförsäkring för motorfordon* (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har Bolaget relativt lågt självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i

- skador med personskada – skador som innehåller minst en personskadedel
- skador utan personskada – rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	53
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på data från gruppen. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrares andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrares andel.

Affärgrenen 26 *Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring* består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärgren nummer 4, *Trafikförsäkring* fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men för egendomsskador finns ingen känd reserv kvar. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med väl bestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrares andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Bolageten kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av *Ansvarsförsäkring för motorfordon* i Affärgren nummer 16.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrares andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	54
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

Övrig motor (Kasko)

Affärgren nummer 5 *Övrig motorförsäkring* består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräknings. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 7 *Försäkring mot brand och annan skada på egendom* består av försäkringsgrenarna ”Hem och villa”, inklusive Fritidshus, och ”Företag och fastighet” inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknings, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuler av skador vid naturkatastrofer, till exempel stormar, behandlas utan uppräknings. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskador är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	55
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

alla sådana återförsäkrars andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

Affärgren 28, *Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom* utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s ”Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar”. Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, kommer utfallet att variera kraftigt.

Bolaget planerar att under 2018 ändra beräkningsmetodik för premiereserv och inte längre tillämpa förenklingen enligt ovan.

Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärgren 34 *Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser* och 36 *Livåterförsäkring* vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärgrenar görs antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter ”1999 år kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet” och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-2016 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	56
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

livränta av hela gruppens driftskostnader, den framtida värdesäkringen uppskattas med *break even* inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt ÅRFL samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffningskostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte.

I den finansiella redovisningen diskonterar Bolagetall trafikaffär samt Sjuk och olycksfall. Härvid används en försiktig diskonteringsränta i enlighet med gällande föreskrifter.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	57
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalansräkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

Omvärdering

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 282 563 tkr härrör 82 988 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 382 316 tkr och i solvensbalansräkningen till 299 328 tkr. Merparten av omvärderingen, 199 575 tkr, kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och marginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

Omvärdering FTA, Ersättningsreserv (tkr)	Sjuk och olycksfall	Trafik	Övrig motor	Egendom	Skade- livräntor	Mottagen återför- säkning	Totalt
<i>Enligt finansiell redovisning</i>	120 434	513 805	44 384	182 785	158 153	464 943	1 484 505
<i>Avgår redovisningens marginal</i>	-35 854	-56 617	-870	-4 016	-14 378	-108 505	-220 240
<i>Skillnad i diskontering</i>	-8 581	-64 167	-40	135	0	-43 557	-116 210
<i>Tillkommer solvensbalansräkningens riskmarginal</i>	16 812	22 992	569	3 988	5 592	86 923	136 876
Enligt solvensbalansräkning	92 810	416 012	44 043	182 893	149 368	399 805	1 284 930

Tabell D2 (2): Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar, ersättningsreserv

D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 215 622 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 103 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	58
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	59
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens 2 samt skillnader mot den finansiella redovisningen

<i>Andra avsättningar än FTA</i>	Övriga avsättningar omfattar avsättning till återbäring. Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader
<i>Pensionsåtaganden</i>	Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>	Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens 2 och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabell D3 (1) och D3(2) nedan.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens 2 hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skatteskuld har redovisats netto mot uppskjuten skattefordran i Solvens 2. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens 2, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens 2. <i>På motsvarande sätt som för uppskjutna skattefordringar.</i>
<i>Derivat</i>	Samma som för tillgångar i derivat.	Inga materiella skillnader
<i>Försäkringsskulder och skulder till förmedlare</i> <i>Återförsäkringsskulder</i> <i>Leverantörsskulder</i>	På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader
<i>Övriga skulder som inte visas någon annanstans</i>	Utgörs av förutbetalda premier samt lönerelaterade förutbetalda intäkter. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	60
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Uppskjuten skatteskuld:	Finansiell redovisning	Omvärderingar	Solvens 2-värde	Förfaller
Skuld avseende Fastigheter	12 684		12 684	> 1 år
Skulder avseende Aktier o andelar	197 971		197 971	< 1 år
Obligationer och räntebärande	2 485		2 484	> 1 år
Pensionsavsättningar (fodran)	-3 093		-3 093	> 1 år
Ej bokförda skattemässiga avsk. Fastigheter	9 444		9 444	>1 år
Solvens II omvärderingar:				
Immateriella tillgångar		-1 142	-1 142	
Placeringstillgångar		629	629	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		-8 796	-8 797	
Försäkringstekniska avsättningar (netto)		52 717	52 717	
Totalt	219 491	43 406	262 897	

Tabell D3 (1): Länsförsäkringar Västerbottens uppskjutna skatteskulder

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/25.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar AB koncernen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	61
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

D.5 Övrig information

I kommentarer till respektive balanspost framgår materiell information om värdering av tillgångar och skulder för solvensändamål.

E. Finansiering

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplaneringen genomförs en gång per år och är integrerad med den treåriga affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario samt stresstester.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets kapitalkvot ska som lägst uppgå till 160 % med en undre målnivå på 200%. Det regulativa kravet är 100 procent. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelse och ledning i bolaget får en ökad förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker. Efter att kapitalplaneringen har dokumenterats och beslutats av styrelsen följs resultatet upp löpande under året. Vid behov revideras processen under verksamhetsåret.

Posterna i kapitalbasen delas upp på tre nivåer, för Bolaget klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1.

Kapitalbas (tkr)	2017	2016
Primärkapital (Nivå 1)		
Initialt kapital (bundna reserver och uppskrivningsfond)	8 175	8 175
Balanserad vinst och Årets resultat	1 811 927	1 664 605
Avstämningsreserv (övriga poster)	1 035 044	865 037
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	2 855 146	2 537 817

Tabell E1 (1): Överskådlig nivåindelning av kapitalbas

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	62
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens 2 består av omvärdering av tillgångar och skulder. Posterna som omvärderas är enligt tabell nedan.

Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas (tkr)	
Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS)	2 701 251
Solvens 2 justering mot Eget Kapital	153 895
Immateriella tillgångar	-5 190
Placeringstillgångar	2 858
Förutbetalda länsbonus	-32 833
Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader	-7 157
Försäkringstekniska avsättningar (netto)	239 623
Uppskjuten skatteskuld	-43 406
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	2 855 146

Tabell E1 (2): Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas

Posten obeskattade reserver består av utjämningsfond, säkerhetsreserv, periodiseringsfond och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.2.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens 2, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet omfattar poster som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar och godkänner värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer. Nivå 1 avser poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda samt med god tillgänglighet och likviditet. Nivå 2 avser poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	63
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

täcka förluster helt och är fullt efterställda. Nivå 3 avser övriga poster. En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

Kapitalbasen i Bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2017	2016
Kapitalbas	2 855 146	2 537 818
Medräkningsbar kapitalbas för SCR	2 855 146	2 537 818
Medräkningsbar kapitalbas för MCR	2 855 146	2 537 818

Tabell E1 (3): Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	64
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

Primärkapital på nivå 1

Initialt kapital, balanserat resultat och årets resultat omfattar bolagets eget kapital enligt legalt bokslut. Avstämningsreserven utgör de justeringsposter som uppstår vid omvärdering av bokförda värden till Solvens 2 värden. Här ingår också obeskattade reserver (säkerhetsreserv, utjämningsfond, periodiseringsfond).

Kapitalbas (tkr)	2017
Initialt kapital (Reservfond)	8 175
Balanserad vinst och Årets resultat	1 811 927
Immateriella tillgångar	- 5 190
Värdering av aktier i dotterbolag	2 858
Förutbetalad länsbonus	-32 833
Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader	-7 156
Försäkringstekniska avsättningar (netto)	239 623
Uppskjuten skatteskuld	-43 406
Obeskattade reserver	881 149
Summa avstämningsreserv	1 035 044
Summa Kapitalbas	2 855 146

Tabell E1 (4):Kapitalbas

Betydande förändringar under rapporteringsperioden som påverkat bolagets primärkapital nivå 1 är årets resultat. Se väsentliga händelser under perioden i avsnitt A.1.1.

Primärkapital på nivå 2

Ej relevant för bolaget

Primärkapital på nivå 3

Ej relevant för bolaget

Tilläggskapital på nivå 2

Ej relevant för bolaget

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	65
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Tilläggskapital på nivå 3

Ej relevant för bolaget

E.1.4 Övrig information om kapitalbasen

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande kapitalbasen.

Begränsning i överförbarhet och förmåga att absorbera förluster

Ej relevant för bolaget

Mer detaljerad information återfinns i bilaga: QRT-blanketter

Ej relevant för bolaget

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	66
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.2.1 Allmän information om Västernorrlands solvens- och minimikapitalkrav

Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av Standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där Standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att Standardformeln skattar bolagets kapitalbehov väl.

Följande tabell visar solvenskapitalkravets storlek, totalt och uppdelat per riskmodul, samt minimikapitalkravets storlek.

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav (tkr)	2017	2016	Relativ förändring
Skadeförsäkringsrisk	325 815	309 358	5,3%
Sjukförsäkringsrisk	40 509	37 902	6,9%
Livförsäkringsrisk	12 000	11 524	4,1%
Marknadsrisk	1 261 667	1 053 444	19,8%
Motpartsrisk	114 157	477 673	-76,1%
Diversifiering	-317 526	-463 170	-31,4%
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	1 436 623	1 426 731	0,7%
Operativ risk	38 199	36 222	5,5%
Justering för förlusttäckningskapacitet hos uppskjutna skatter	-324 461	-321 850	0,8%
Solvenskapitalkrav(SCR)	1 150 361	1 141 104	0,8%
Minimikapitalkrav (MCR)	287 590	285 276	0,8%

Tabell E2 (1): Solvenskapitalkravet per riskkategori.

Bolaget använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt bestämmelser i förordning 2015/35 från EU-kommissionen. Bolaget använder inte heller några företagsspecifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Under året har kapitalkravet ökat något. Ökningen förklaras till största del av ett ökat värde avseende aktier och fastigheter. Att kapitalkravet inte har ökat mer förklaras av en minskad diversifiering och en minskad motpartsrisk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	67
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Bolaget är med i ett antal återförsäkringspooler tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar Sak AB. Mot dessa bolag uppstår en motpartsrisk.

I standardformeln har motparternas kreditkvalitet en stor påverkan på kapitalkravet för motpartsrisk, och kreditkvaliteten sätts utifrån nivån på motpartens solvenskvot. Alla medlemmars solvenskvoter har alltid varit kända av de övriga medlemmarna i poolerna, men fick inte användas för kapitalkravsberäkning innan de blivit publika med SFCR under våren 2017. Fram till dess så fick alla motparter i poolerna tilldelas en solvenskvot på 100 % och därmed betydligt sämre kreditkvalitet.

Under andra halvåret 2017 kunde bolaget börja använda publika och faktiska solvenskvoter vid beräkning av sin motpartsrisk, med ett betydligt lägre kapitalkrav som följd som bättre återspeglar den verkliga risken.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller

Bolaget använder inte intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för minimikapitalkrav och solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.6 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande solvens- och minimikapitalkrav.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	68
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

Bilagor

S.02.01.02

Balansräkning	Solvens II - värde	
	C0010	
Tillgångar	R0010	
Goodwill	R0020	
Förutbetalda anskaffningskostnader	R0030	0,00
Immateriella tillgångar	R0040	
Uppskjutna skattefordringar	R0050	
Överskott av pensionsförmåner	R0060	319 546,60
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	R0070	3 899 567,64
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	R0080	101 100,00
Fastighet (annat än för eget bruk)	R0090	37 683,95
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	R0100	2 073 672,24
Aktier	R0110	1 190 415,63
Aktier – börsnoterade	R0120	883 256,61
Aktier – icke börsnoterade	R0130	1 204 100,21
Obligationer	R0140	364 905,25
Statsobligationer	R0150	839 194,96
Företagsobligationer	R0160	
Strukturerade produkter	R0170	
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	R0180	483 011,24
Investeringsfonder	R0190	
Derivat	R0200	
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	R0210	
Övriga investeringar	R0220	
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0230	19 400,00
Lån och hypotekslån	R0240	
Lån på försäkringsbrev	R0250	
Lån och hypotekslån till fysiska personer	R0260	19 400,00
Andra lån och hypotekslån	R0270	215 724,78
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	R0280	215 724,78
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0290	215 621,91
Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	R0300	102,88
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0310	
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0320	
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	R0330	
Livförsäkring exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0340	
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0350	441,60
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	R0360	253 189,11
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	R0370	22 244,24
Återförsäkringsfordringar	R0380	74 108,58
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	R0390	
Egna aktier (direkt innehav)	R0400	
Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som inforrats men ej inbetalats	R0410	135 089,76
Kontanter och andra likvida medel	R0420	1 852,88
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	R0500	4 941 165,19
Summa tillgångar		

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	69
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

	Solvens II - värde	
	C0010	
Skulder		
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	R0510	1 380 316,65
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	R0520	1 271 379,14
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530	
Bästa skattning	R0540	1 153 650,33
Riskmarginal	R0550	117 728,81
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560	108 937,51
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570	
Bästa skattning	R0580	90 211,58
Riskmarginal	R0590	18 725,93
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600	203 941,40
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610	
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620	
Bästa skattning	R0630	
Riskmarginal	R0640	
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650	203 941,40
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660	
Bästa skattning	R0670	196 162,25
Riskmarginal	R0680	7 779,15
Försäkringstekniska avsättningar – indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690	
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700	
Bästa skattning	R0710	
Riskmarginal	R0720	
Övriga försäkringstekniska avsättningar	R0730	
Eventualförpliktelser	R0740	
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750	2 006,53
Pensionsåtaganden	R0760	14 056,82
Depåer från återförsäkrare	R0770	
Uppskjutna skatteskulder	R0780	262 897,18
Derivat	R0790	
Skulder till kreditinstitut	R0800	
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810	
Försäkringskulder och skulder till förmedlare	R0820	34 986,40
Återförsäkringskulder	R0830	3 332,56
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840	60 140,13
Efterställda skulder	R0850	
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860	
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870	
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880	124 341,26
Summa skulder	R0900	2 086 018,92
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000	2 855 146,26

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västerbotten	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	70
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgrän

	Affärsgrän för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)				Affärsgrän för: mottagen icke-proportionell återförsäkring			Totalt
	Försäkring avseende inkomstskydd	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motorfordonsförsäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Sjukförsäkring	Olycksfall	Egendom	
	C0020	C0040	C0050	C0070	C0130	C0140	C0160	C0200
Premieinkomst								
Brutto – direkt försäkring	R0110	33 996,10	148 696,09	233 888,54	356 463,59			773 033,31
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120							
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				809,80	17 139,22	28 532,65	46 481,67
Återförsäkrarens andel	R0140	1 008,65	17 915,57	2 047,84	38 511,06	0,00	0,00	59 483,12
Netto	R0200	32 986,45	130 780,52	231 840,70	317 942,53	809,80	17 139,22	760 031,87
Intjänade premier								
Brutto – direkt försäkring	R0210	30 193,02	149 695,10	221 374,20	348 961,64			750 223,96
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220							
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				809,80	17 139,22	28 805,92	46 754,93
Återförsäkrarens andel	R0240	1 008,65	17 915,57	2 047,84	38 511,06	0,00	0,00	59 483,12
Netto	R0300	29 184,38	131 779,53	219 326,36	310 450,58	809,80	17 139,22	737 495,77
Inträffade skadekostnader								
Brutto – direkt försäkring	R0310	20 025,60	108 004,33	156 267,37	236 642,38			520 939,68
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320							
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				594,50	16 808,56	14 889,74	32 292,79
Återförsäkrarens andel	R0340	15,99	14 350,84	4 462,22	-2 226,49	0,00	0,00	16 602,56
Netto	R0400	20 009,62	93 653,48	151 805,15	238 868,87	594,50	16 808,56	536 629,90
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto – direkt försäkring	R0410	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420							
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				0,00	0,00	0,00	0,00
Återförsäkrarens andel	R0440	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	R0500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uppkomna kostnader	R0550	13 109,62	48 447,92	39 218,35	96 719,34		214,61	197 709,84
Övriga kostnader	R1200							
Totala kostnader	R1300							197 709,84

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgrän

		Affärsgrän för: Livförsäkringsförpliktelser		Livföretförsäkringsförpliktelser			
		Livföretförsäkringsförpliktelser		Livföretförsäkringsförpliktelser		Totalt	
		C0260		C0280		C0300	
Premieinkomst							
Brutto	R1410	0,00		0,00		0,00	
Återförsäkrarens andel	R1420	0,00		0,00		0,00	
Netto	R1500	0,00		0,00		0,00	
Intjänade premier							
Brutto	R1510	0,00		0,00		0,00	
Återförsäkrarens andel	R1520	0,00		0,00		0,00	
Netto	R1600	0,00		0,00		0,00	
Inträffade skadekostnader							
Brutto	R1610	3 592,71		858,26		4 450,98	
Återförsäkrarens andel	R1620	0,00		0,00		0,00	
Netto	R1700	3 592,71		858,26		4 450,98	
Ändringar inom övriga avsättningar							
Brutto	R1710	0,00		0,00		0,00	
Återförsäkrarens andel	R1720	0,00		0,00		0,00	
Netto	R1800	0,00		0,00		0,00	
Uppkomna kostnader	R1900	16,30				16,30	
Övriga kostnader	R2500						
Totala kostnader	R2600					16,30	

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	71
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd	2018-05-02	3.0

S.05.02.01

Bilaga S.05.02 Premier, ersättningar och kostnader per land redovisas inte eftersom mer än 90% av bruttopremieintäkterna kommer från hemlandet.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	72
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		3.0

S.12.01.02

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

	Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från andra försäkringsåtaganden än sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen återförsäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och indexförsäkring)
	Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier				
	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
R0010				0,00	0,00	0,00
R0020						
R0030				143 775,81	52 386,44	196 162,25
R0080				0,00	0,00	0,00
R0090				143 775,81	52 386,44	196 162,25
R0100				5 591,89	2 187,26	7 779,15
R0110						
R0120						
R0130						
R0200				149 367,70	54 573,70	203 941,40

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal

Bästa skattning

Bästa skattning, brutto

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

S.17.01.02

Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring

	Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring				Beviljad icke-proportionell återförsäkring			Total skadeförsäkringsförpliktelse
	Försäkring avseende inkomstskydd	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motorfordonsförsäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Icke-proportionell sjukåterförsäkring	Icke-proportionell olycksfallåterförsäkring	Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	
	C0030	C0050	C0060	C0080	C0140	C0150	C0170	C0180
R0010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
R0050								
R0060	12 119,64	58 098,56	90 053,56	129 488,94			2 208,74	291 969,44
R0140	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
R0150	12 119,64	58 098,56	90 053,56	129 488,94	0,00	0,00	2 208,74	291 969,44
R0160	75 998,50	452 615,47	43 506,13	178 904,60	2 093,44	163 812,46	34 961,86	951 892,47
R0240	102,87	205 299,40	5 071,50	5 251,01	0,00	0,00	0,00	215 724,78
R0250	75 895,62	247 316,07	38 434,63	173 653,60	2 093,44	163 812,46	34 961,86	736 167,69
R0260	88 118,14	510 714,03	133 559,69	308 393,55	2 093,44	163 812,46	37 170,59	1 243 861,91
R0270	88 015,26	305 414,64	128 488,19	303 142,54	2 093,44	163 812,46	37 170,59	1 028 137,12
R0280	17 974,68	33 178,71	1 937,52	5 927,23	751,24	73 145,11	3 540,24	136 454,74
R0290								
R0300								
R0310								
R0320	106 092,82	543 892,75	135 497,21	314 320,77	2 844,69	238 957,57	40 710,83	1 380 316,65
R0330	102,87	205 299,40	5 071,50	5 251,01	0,00	0,00	0,00	215 724,78
R0340	105 989,95	338 593,35	130 425,71	309 069,77	2 844,69	238 957,57	40 710,83	1 164 591,86

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av skadeavsättningar netto

Skadeavsättningar

Brutto

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av skadeavsättningar netto

Bästa skattning totalt – brutto

Bästa skattning totalt – netto

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang – totalt

Försäkringstekniska avsättningar minus medel som kan återkrävas från återförsäkring specialföretag och finansiell återförsäkring – totalt

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	74
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

S.22.01.21

S.23.01.01

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	75
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders	Vd		2018-05-02	3.0

S.25.01.21

Solvenskapitalkrav – för företag som omfattas av standardformeln

Solvenskapitalkrav brutto		Företagsspecifika parametrar	Förenklingar
C0110		C0090	C0120
Marknadsrisk	R0010	1 261 667,46	
Motpartsrisk	R0020	114 156,88	
Teckningsrisk för livförsäkring	R0030	12 000,10	
Teckningsrisk för sjukförsäkring	R0040	40 508,56	
Teckningsrisk för skadeförsäkring	R0050	325 815,44	
Diversifiering	R0060	-317 525,64	
Immateriell tillgångsrisk	R0070	0,00	
Primärt solvenskapitalkrav	R0100	1 436 622,80	

Beräkning av solvenskapitalkrav

Operativ risk

C0100	
R0130	38 198,59
R0140	0,00
R0150	-324 460,71
R0160	
R0200	1 150 360,69
R0210	0,00
R0220	1 150 360,69

Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar

Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter

Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav

Övrig information om solvenskapitalkrav

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk

Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del

Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder

Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer

Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

R0400	
R0410	
R0420	
R0430	
R0440	

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Västernorrland	PM-Rapport	Ekonomi och Control	B34:2017:0:485	Publik	76
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Bieblad Anders		Bieblad Anders		Vd		2018-05-02 3.0

S.28.01.01

Minimikapitalkrav – enbart livförsäkrings- eller enbart skadeförsäkrings- eller skadeåterförsäkringsverksamhet

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring

MinimikapitalkravNLResultat	C0010	
	R0010	177 125,03

- Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring
- Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring
- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada och proportionell återförsäkring
- Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring
- Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring
- Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring
- Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring
- Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring
- Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring
- Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring
- Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring
- Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring
- Ikke-proportionell sjukåterförsäkring
- Ikke-proportionell olycksfallsåterförsäkring
- Ikke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring
- Ikke-proportionell egendomsåterförsäkring

	Basta skattnings och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0020	C0030
R0020	0,00	0,00
R0030	88 015,26	33 091,02
R0040	0,00	0,00
R0050	305 414,64	132 086,77
R0060	128 488,19	226 326,87
R0070	0,00	0,00
R0080	303 142,54	322 880,59
R0090	0,00	0,00
R0100	0,00	0,00
R0110	0,00	0,00
R0120	0,00	0,00
R0130	0,00	0,00
R0140	2 093,44	755,38
R0150	163 812,46	16 278,59
R0160	0,00	0,00
R0170	37 170,59	28 947,73

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring

MinimikapitalkravL Resultat	C0040	
	R0200	4 119,41

- Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner
- Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner
- Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring
- Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser
- Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser

	Basta skattnings och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0050	C0060
R0210	0,00	
R0220	0,00	
R0230	0,00	
R0240	196 162,25	
R0250		0,00

Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

- Linjärt minimikapitalkrav
- Solvenskapitalkrav
- Högsta minimikapitalkrav
- Lägst minimikapitalkrav
- Kombinerat minimikapitalkrav
- Tröskelvärde för minimikapitalkrav

Minimikapitalkrav

	C0070
R0300	181 244,43
R0310	1 150 360,69
R0320	517 662,31
R0330	287 590,17
R0340	287 590,17
R0350	36 043,55
R0400	287 590,17